

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3699

av **Beatrice Ask m.fl. (M)**

med anledning av skr. 2016/17:126 Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en lagstiftning om zonförbud och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Moderaterna anser att det är positivt att ett nationellt program för det brottsförebyggande arbetet presenterats. Det förra programmet lanserades för över 20 år sedan, och det finns anledning att nu på nationell nivå skapa riktlinjer för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet (Brå) har under åren som gått kontinuerligt genomfört kartläggningar och utvärdering av det lokala förebyggande arbetet och presenterat resultaten i tre rapporter. Dessa har kompletterats i de uppdrag som föranletts av skrivelsen. Sedan mitten av 2000-talet finns lokala brottsförebyggande råd i de flesta av landets kommuner. Från 2008 och framåt har polisen slutit lokala samverkansöverenskommelser med kommunerna. Brå har på olika sätt gett stöd till det lokala brottsförebyggande arbetet. Det som vuxit fram är en insikt om att bristen på samordning mellan olika myndigheter på nationell nivå påverkar den lokala nivån. Vi menar att kommunernas roll i trygghetsarbetet måste uppgraderas.

Regeringen har inte lyckats säkerställa en välfungerande polis som kan upprätthålla lag och ordning. Sverige befinner sig i en allvarlig trygghetskris. Enligt Brottsförebyggande rådet känner sig en av tre kvinnor otrygga i sitt eget bostadsområde, och 12 procent av alla kvinnor går inte ut på kvällarna på grund av otrygghet. Allvarlig brottslighet har tagit över vissa områden som fallit i permanent utanförskap. Därför behövs brottsförebyggande insatser, men framför allt ett tydligt fokus på brottsbekämpande åtgärder. Kommunerna förfogar över viktiga verksamheter som måste användas för att ta itu med allvarliga problem och för att mer långsiktigt förebygga dem.

Minst 25 000 poliser

Polisorganisationen har i dag stora problem. Polisens kris märks genom ökad otrygghet, att kriminella gäng kopplar grepp om utsatta områden och att polisen upplevs som frånvarande i olika delar av landet. Brottsligheten utvecklas och blir alltmer komplex samtidigt som Sveriges befolkning ökar. Antalet kommunpoliser är begränsat, vilket försämrar samarbetet lokalt. Sverige behöver en effektiv och välfungerande polis som är synlig och tillgänglig i hela landet. Moderaterna har därför föreslagit att Sverige ska ha minst 25 000 poliser senast 2025.

Kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet

I områden som är utsatta för allvarlig brottslighet har utökad kameraövervakning efterfrågats som en åtgärd för att öka tryggheten. Övervakningskameror ersätter inte närvarande och lokalt förankrade poliser, men det är ett viktigt komplement i arbetet för att alla ska kunna känna sig trygga, oavsett var man bor. Övervakningskameror kan underlätta polisens utredningsarbete i de fall där brott har begåtts. I delar av landets mest brottsutsatta områden behöver övervakningskamerorna bli fler. Flera kommuner men även polisen har tagit initiativ till att placera övervakningskameror på brottsutsatta platser, men vittnar om svårigheter med att få tillstånd och långa tillståndsprocesser.

Precis som riksdagen har tillkännagett för regeringen borde det vara lättare för polisen att få tillstånd för kameraövervakning, inte minst i de mest brottsutsatta områdena. Det är bra att regeringen har tillsatt en utredning för att se över kameraövervakningslagen. Polisen ska lättare kunna erhålla tillstånd att sätta upp kameror i de områden där brottsligheten är som störst. Därför har riksdagen uppmanat regeringen att återkomma till riksdagen med förslag på hur polisen lättare ska kunna erhålla tillstånd för kameraövervakning.

Samverkan mot brott i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet

Det är nödvändigt att samhället på ett tydligt och kraftfullt sätt tar sig an problematiken i de områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. Det krävs uthållighet i polisens och kommunernas brottsförebyggande arbete, och insatserna får inte bli tillfälliga. Inte minst är det synnerligen viktigt att motverka alla tendenser till underminering av rättsstatens legitimitet och att parallella rättssystem och samhällen växer fram.

Ett problem i dessa områden är en utbredd misstro mot myndigheter. Det kan handla om polis, räddningstjänst, socialtjänst och andra samhällsföreträdare. För att bidra till att återupprätta förtroendet för dessa samhällsfunktioner och andra myndigheter är kontinuerlig närvaro och personkännedom viktigt. Vi ser t.ex. gärna en fortsättning på och en utbyggnad av projekt där myndighetsföreträdare möter ungdomar i deras närmiljö.

Samverkansavtal

I de delar av landet där avstånden är stora och befolkningsunderlaget är litet finns det en stor utmaning i att säkerställa en lokalt närvarande polis. Det gäller också i de områden som i olika grad är utsatta för allvarlig brottslighet. Här behövs fler lokalt förankrade och närvarande poliser liksom ett mer aktivt samarbete mellan polis, kommuner, olika organisationer och andra frivilliga aktörer när det gäller det brottsförebyggande arbetet.

Vi anser att det är viktigt att polisen breddar sitt samarbete med de lokala frivilliga organisationerna och ser betydelsen av att flera sådana samverkansavtal ingås. Lokalt trygghetsarbete kan också innebära att stödja frivilliga insatser såsom grannsamverkan, nattvandringar, föräldravandringar och liknande aktiviteter. Med fler aktiva kan viktig information spridas och olika brottsförebyggande initiativ tas. Grannsamverkan förhindrar många inbrott och ger dokumenterat goda resultat på många platser i landet.

Medborgarlöften

Medborgarlöften är en del av den nya styrningen av polisen. Medborgarna involveras i arbetet med att ta fram löftena, och medborgarlöftena kommer att återspegla det som medborgarna upplever vara problem. Den lokala problembilden blir då utgångspunkten för polisens lokala arbete. Arbetet med medborgarlöften behöver utvärderas löpande. Det är viktigt att följa upp både hur löftena utformas och hur de sedan fullföljs.

Ansvar för det lokala brottsförebyggande arbetet

Kommunerna behöver ha personer med särskilt ansvar för säkerhetsfrågor och trygghetsskapande arbete. Kommunerna har redan i dag skyldigheter att ge stöd till brottsoffer, men frågorna måste tas på större allvar i fortsättningen. Barn och ungdomar behöver trygghet och goda förebilder. Vi ser att alldeles för många barn växer upp i familjer med problem. Ett tätare samarbete mellan förskolan, skolan och socialtjänsten kan bidra till att samhället tidigare får kännedom om sådana problem. Detta gör att insatser kan sättas in tidigt och därigenom bidra till att förebygga att senare problem uppkommer. Skolan ska anmäla om brott begås. Det är viktigt att alla skolor tar det ansvaret fullt ut. Ansvaret för det lokala brottsförebyggande arbetet ska ligga på högsta politiska nivå i kommunerna.

Möjlighet att införa zonförbud

Ett nytt verktyg som inte finns i dag i det brottsförebyggande arbetet är zonförbud. Detta finns redan i Danmark och har efterfrågats från polisiärt håll i Sverige. Ett zonförbud innebär att personer kan förbjudas att röra sig inom ett visst område under en viss tid. Syftet med ett zonförbud är att garantera trygghet och säkerhet för människor på särskilt brottsutsatta och otrygga platser. Dessutom kan zonförbud utgöra ett betydelsefullt nytt verktyg för polisens arbete för att motverka brottslighet och gängbildning.

Det otrygghetsskapande beteendet kan ha bestått i ett straffbart agerande, såsom narkotikaförsäljning eller olaga hot, men kan även avse exempelvis ordningsstörande handlingar som inte är brottsliga. Ett zonförbud ska kunna meddelas muntligen på plats

av en polisman i omedelbar anslutning till det särskilt otrygghetsskapande beteendet. Förbudet ska gälla omedelbart.

Zonförbudet ska på samma sätt som i den danska lagstiftningen kunna meddelas för en bestämd period. I allvarigare fall i upp till tre månader. Därefter ska det kunna förlängas med ytterligare högst tre månader. Ett meddelande av ett zonförbud ska stå i rimlig proportion till orsaken till att det har meddelats. Överträdelse av zonförbudet ska vara straffbelagt och kunna leda till fängelse. Zonförbudet ska kunna överklagas till domstol. Moderaterna vill utreda möjligheten att införa zonförbud.

Beatrice Ask (M)

Krister Hammarbergh (M)

Anders Hansson (M)

Pål Jonson (M)

Anti Avsan (M)

Ellen Juntti (M)